

Stanowisko
X Krajowego Zjazdu Lekarzy Weterynarii
z dnia 23 czerwca 2013 r.
w sprawie koniecznych rozwiązań prawnych i organizacyjnych
mających na celu wzmocnienie i zwiększenie efektywności nadzoru
weterynaryjnego w Polsce

Mając na uwadze zapis art. 17 Konstytucji RP samorząd zawodowy lekarzy weterynarii, reprezentujący osoby wykonujące zawód zaufania publicznego, sprawujący pieczę nad należyтым wykonywaniem zawodu lekarza weterynarii w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony, uwzględniając zapisy ustawy z dnia 21 grudnia 1990 roku o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 93 poz. 767 z późn. zm.), a w szczególności brzmienie art. 10 ust. 1 pkt. 1, 3 i 5, posiadając umocowanie prawne do sprawowania pieczy i nadzoru nad należyтым i sumiennym wykonywaniem zawodu lekarza weterynarii, reprezentowania i ochrony zawodu lekarza weterynarii oraz zajmowania stanowiska w sprawach polityki państwa w zakresie weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego, Krajowy Zjazd Lekarzy Weterynarii odnosząc się do medialnych informacji o nieprawidłowościach w skupie i obrocie zwierzętami rzeźnymi, w nadzorze nad ubojem zwierząt i produkcją mięsa przeznaczonego na użytek własny, a także nad produkcją i dystrybucją żywności zwierzęcego pochodzenia, przyjmuje poniższe stanowisko.

1. Zdarzenia związane z nieprawidłowościami na rynku środków spożywczych opisywane przez środki masowego przekazu obciążają podmioty działające na rynku środków spożywczych, które zgodnie z art. 17 ust.1 rozporządzenia (WE) Nr 178/2002 są odpowiedzialne za spełnienie na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, warunków zgodności tej żywności z wymogami prawa żywnościowego.
2. Zdarzenia związane z nieprawidłowościami na rynku środków spożywczych opisywane przez środki masowego przekazu są dowodem na wieloletnią błędną politykę resortu rolnictwa, który reprezentując

interesy producentów liberalizował przez lata krajowe przepisy prawa weterynaryjnego oraz sukcesywnie zmniejszał możliwości prowadzenia nadzoru i kontroli właściwych organów państwa w tym zakresie.

3. W imię zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia publicznego oraz właściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych w trybie natychmiastowym należy wyprowadzić z resortu rolnictwa służby odpowiedzialne za nadzór nad żywnością, utworzyć spionizowaną, niezależną instytucję kontrolującą produkcję żywności na wszystkich jej etapach, oraz przywrócić stały i bezpośredni nadzór nad obrotem zwierzętami oraz produkcją środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego poprzez:

- przywrócenie świadectw zdrowia na każdym etapie przemieszczania zwierząt rzeźnych,
- przywrócenie świadectw zdrowia na każdym etapie przemieszczania produktów spożywczych zwierzęcego pochodzenia,
- przywrócenie bezpośredniego, stałego nadzoru weterynaryjnego nad targowiskami, gdzie dokonuje się sprzedaży mięsa i innej żywności zwierzęcego pochodzenia,
- przywrócenie bezpośredniego, stałego nadzoru weterynaryjnego nad podmiotami zajmującymi się produkcją żywności zwierzęcego pochodzenia w tym również, nad działami zajmującymi się produkcją żywności zwierzęcego pochodzenia w sklepach wielkopowierzchniowych,
- zlikwidowanie obwoźnego skupu zwierząt
- ograniczenie uboju na użytek własny w gospodarstwach tylko do zwierząt z własnego gospodarstwa i w ilości odpowiadającej rzeczywistym potrzebom właścicieli,
- przywrócenie pełnego badania lekarsko-weterynaryjne zwierząt rzeźnych i mięsa przy produkcji mięsa na użytek własny w gospodarstwach,

- wprowadzenie obowiązku poświadczania u lekarza weterynarii opiekującego się danym gospodarstwem wiarygodności łańcucha pokarmowego,
  - wprowadzenie obowiązku trwałego znakowania trzody chlewnej zaraz po odsadzeniu.
4. Krajowy Zjazd Lekarzy Weterynarii stoi równocześnie na stanowisku, że wykonywanie zawodu lekarza weterynarii, zawodu zaufania publicznego wymaga wielkiej odpowiedzialności za realizację obowiązków wynikających z powierzonych czynności urzędowych. Rzetelne i odpowiedzialne wypełnianie obowiązków powinno być wizytówką lekarza weterynarii ze względu na szczególną rolę naszego zawodu w ochronie zdrowia publicznego. Sprawowanie pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu jest jednym z głównych zadań ustawowych samorządu lekarzy weterynarii, a Izba Lekarsko-Weterynaryjna konsekwentnie realizuje i będzie realizować to zadanie z pełnym zaangażowaniem, szczególnie w stosunku do osób, które dopuściły się nierzetelnych praktyk w trakcie realizacji swoich obowiązków.
5. Celowe działania mediów deprecjonują zawód lekarza weterynarii oraz są prowadzone z zamiarem wywołania w społeczeństwie poczucia zagrożenia płynącego ze strony jakości zdrowotnej żywności pochodzenia zwierzęcego, co docelowo może mieć negatywne skutki dla popytu na polską żywność .

Uzasadnienie:

Ostatnie wydarzenia w Europie i w Polsce pokazały, że idea nadzoru właścicielskiego nie sprawdza się. Od wielu lat prawo żywnościowe w Polsce było celowo, systematycznie liberalizowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przez co Inspekcja Weterynaryjna pozbawiana była kolejno narzędzi niezbędnych do prawidłowej realizacji swoich zadań.

Szereg zmian w przepisach wprowadzonych w ostatnich latach przez Departament Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi jak również interpretowanie przepisów w sposób korzystny dla podmiotów nadzorowanych doprowadził do wielu niekorzystnych zjawisk w obszarze nadzoru, uniemożliwiających realne działania w interesie konsumentów : zniesienie świadectw zdrowia w obrocie zwierzętami, likwidacja nadzorowanych punktów skupu zwierząt i zastąpienie ich tzw. skupem obwoźnym, brak środków finansowych na zapewnienie stałego i bezpośredniego nadzoru nad produkcją i przetwórstwem środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, brak odpowiedzialności karnej hodowców i przewoźników zwierząt, brak przepisów karnych dla producentów pasz, rażąco niskie kary pieniężne dla producentów żywności, nieodwzorowujący stanu faktycznego System IRZ – doprowadziły do niekontrolowanych przemieszczeń zwierząt oraz środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, a przez to spowodowania realnego zagrożenia w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, dobrostanu zwierząt oraz przede wszystkim dla bezpieczeństwa żywności i zdrowia konsumentów.

Powyższe działania w rezultacie przyczyniły się to do rozwoju tzw. szarej strefy i nieuczciwej konkurencji dla legalnie działających drobnych przedsiębiorstw. Sprzyjają również działaniom przestępczym na rynku zwierząt rzeźnych, mięsa i żywności zwierzęcego pochodzenia.

Krajowy Zjazd Lekarzy Weterynarii jak i inne organy samorządu lekarzy weterynarii wielokrotnie wyrażał sprzeciw wobec powyższych rozwiązań w swoich stanowiskach przesyłanych na ręce Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i Premiera RP, wskazując na zagrożenia, jakie ze sobą one niosą.

Tym bardziej przedstawianie działań przestępczych podmiotów działających na rynku spożywczym i podmiotów zajmujących się obrotem zwierzętami

jako funkcji niedopełnienia obowiązków przez nadzór weterynaryjny i w następstwie powyższego wskazywanie jako winnych urzędowych lekarzy weterynarii oraz pracowników Inspekcji Weterynaryjnej jest niedopuszczalne. i godzi w ich dobre imię.. Należy podkreślić, iż lekarz weterynarii działa wyłącznie w granicach obowiązującego prawa, i dla zapewnienia należytego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności pochodzenia zwierzęcego musi być umocowany prawnie do pewnych działań i wyposażony w odpowiednie narzędzia prawne.

Krajowy Zjazd Lekarzy Weterynarii jest otwarty na konstruktywne działania pogłębiające zaufanie konsumenta do jakości zdrowotnej żywności, jednakże w trosce o ochronę zdrowia publicznego uznała za celowe wskazać, iż system nadzoru nad produkcją żywności w Polsce wymaga zdecydowanych i trwałych zmian, które winny być przeprowadzone w sposób przemyślany, konsekwentny i bezwzględnie zapewniający niezależność organów kontrolnych. Krajowy Zjazd deklaruje jak najdalej idącą pomoc w opracowaniu i wprowadzaniu zmian systemowych, uznając za wartość nadrzędną konieczność pogłębienia zaufania do weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego.

Jednocześnie X Krajowy Zjazd Lekarzy Weterynarii pragnie podkreślić, iż z niepokojem odnotował w ostatnim czasie nierzetelność informacji przedstawianych przez media, które w sposób wybiórczy, z uprzednio postawioną tezą końcową w ściśle określonym celu, przedstawiają zawód lekarza weterynarii w sposób krzywdzący. Krajowy Zjazd pragnie podkreślić, iż niezgodnym z dobrą praktyką dziennikarską jest stosowanie odpowiedzialności zbiorowej lekarzy weterynarii za jednostkowe przypadki nieprawidłowości. Celowe, metodyczne deprecjonowanie zawodu lekarza weterynarii nasuwa uzasadnione podejrzenie serwilistycznego realizowania przez określoną stację telewizyjną zamówienia na zniszczenie ugruntowanego a zarazem pozytywnego wizerunku zawodu lekarza weterynarii, funkcjonującego od wielu lat w społeczeństwie oraz docelowo uzyskanie przyzwolenia społecznego na zmianę struktur nadzoru nad weterynaryjną ochroną zdrowia publicznego.